

(א) ז"ק קב. ע"ו. ו. נלקמן
טו: קח. ג. ס"א מוחקים
הכי דמי. א. נלקמן ק"ל.
ק"ח. (ד) גיטין סב: ע"ש.
(ט) נלקמן טו: א.

תורה אור השלם
1 אל תמנע טוב מבעליו
בהיותו לאל ידך
לעשותו. משלי ג כז

הגהות הב"ח

(א) גמ' דליכא דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
היה טמאין: (ג) רש"י
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (א) תוס' ד"ה
השוכר וכו' והוקרו
פועלים וכו' מה שמעתי:

מוסף רש"י

הבא לי גיטי ואשתך
אמרה התקבל לי גיטי.
האשה שאמרה לשלוח הבא
ליגיטי והוא אומר לבעל
אשקר אמרה התקבל לי גיטי
(גיטין סב:). והוא אומר.
בעל אמר לו היך כמה
שאלמה (טו). אפילו
הגיע גט לידה אינה
מגורשת. כדפירש ואילו
(טו). שמעת מינה. דמלן
דאמר לשלוח היך כמה
שאמרה משלך. אדיבורא
דידה קא סמיך. דאשתך
דעובדא שלח קאמר ליה
הא היך כמה שאלמה
דמיהמת לי דשליח
לקבלהא היךך אינה
מגורשת. דכי יביע בעל
ייהיה דאשתא דשלוחת
קבלה יביע ייהיה ולא
דאשתא דהולכה. ושלח
לקבלה לא הוי (טו). דאי
סלקא דעתך דאדיבורא
דידה קא סמיך. והכי
קאמר ליה אלא לא ידענא
אלא כדאמרה אסי מסרנא
ליה ניחך (טו). מכי מטי
גיטא לידה מיהא
תיגרש. דהא בעל נמי שליח
להולכה שיהי (טו).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על הפסוקה. יתן להם לפי מה שעשו ואם הולכה מלאכה פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוץ ממה שזריך להולכה בהשלמה: כל המעשה ידו על הפסוקה. כגון נתן אמר לזכע לזכעו אדום וזכעו שחור אם השבח יותר על היליאה אין נותן לו שכרו משלם אלא דמי יליאת עינים וסממנים ואם יליאה ימירה על השבח ונותן לו את השבח: וכל החוזר בו בגמרא מפירש לאמרי מאי: גמ' חזרו בזן לא קפני. דמיהו האי הטעו הס את בעל הבית או בעל הבית אותן דא"כ הוה ליה למיתני לשון חזרה: דאטעו פועלים אהדי. אחד מן הפועלים הטעה את חזירו: בארבעה זוו. ליומא: אמר להו. איהו בתלמא: סבור וקבול. ומאי תרעומתן: ואמר להו בארבעה. ולערב לא נתן זכע"כ אלא ג': היכי דמי. דתרעומת יהיה להן ולא יותר: וליחוי פועלים היכי מתגרי. אי מתגרי בארבעה על כרחיה דזכע"כ יתיב בארבעה דהא קפני נוטל מבעל הבית מה שהסנה אותו ואע"פ שלא לזכו והרי ההנה אותו זכך ואי מתגרי בשלשה מאי תרעומת איכא: הוה טרחינן. לזקש אדם דזקוק לפועלים שיכזר בארבעה: אי זעיס אימא דבעל הבית עסקינן. דפועל שיש לו לעגמו שדות שהן שלו ואינו נשכר למלאכה אחרים אם לא ביותר על דמי שכירות והיינו תרעומת דאי לאו דאמרת לי זכ' לא הייתי מזולל בעצמי: לעולם פועלים. הרגילים למלאכה אחרים: זריפקא. שחפרו חריץ סביבות שדה ואין מלאכתן ניכרת כגון דמלו מיהא דמסמייס ואזיל: אל תמנע טוב מבעליו. פסוק הוא במשלי: דעתייהו אעילויה. אע"פ שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי בעל הבית לא לפחות מקצבתו של זה אמרו אלא להוסיף וכך אמרו מהימנות לן דהכי אמר בעל הבית וכיון שבעל הבית פוחד אי אמר להן האי שכרכם עלי יתן משלו ואי אמר שכרכם על בעל הבית יש להם תרעומת עליו: אלא. הא מיבעיא לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלתא ואמרו ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי: אדיבוריה דפועל סמיך. והכי אמרו ליה מהימנות לן דהכי אמר בעל הבית וליחוי אלא תלתא ותרעומת דאל תמנע טוב: או דלמא. לאו לדדיה הימנוהו אלא הכי אמרו אחר דברי בעל הבית נלך ולא סבור וקבול ושקלי ד': ה"ג הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי. האשה שאמרה לאחד אם תמנא את בעלי אמור לו

אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחנותה (א) כל המשנה ידו על התחנותה וכול החוזר בו ידו על התחנותה: גמ' חזרו זה בזה לא קתני אלא הטעו זה את זה דאטעו פועלים אהדדי. היכי דמי דאמר ליה בעל הבית זיל אוגר לי פועלים ואזיל איהו ואטעיניהו היכי דמי אי דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלמא תרעומת מאי עבידתיה סבור וקביל אי דאמר ליה בעל הבית בתלמא ואזיל איהו אמר להו בארבעה ה"ד אי דאמר להו שכרכם עלי. יתיב להו מדידיה דתניא השוכר את הפועל לעשות בשלו והראה בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנהו לא צריכא דאמר להו שכרכם על בעל הבית ולחוי פועלים היכי מתגרי לא צריכא דאיכא דמגר בארבעה ואיכא דמתגר בתלמא דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה טרחינן ומתגרינן בארבעה איבעית אימא הכא מבעל הבית עסקינן דאמרו ליה לאו דאמרת לן בארבעה הוה זילא בן מילתא לאתגורי איבעית אימא לעולם בפועלים עסקינן דאמרי ליה כיון דאמרת לן בארבעה טרחינן ועבדינן לך עבידתא שפירתא וליחוי עבידתיהו בריפקא ריפקא נמי מידע ידע דמלי מיהא ואלא ידעו איבעית אימא לעולם דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלמא ודקאמרת סבור וקביל דאמרי ליה לית לך יאל תמנע טוב מבעליו פשימא אי אמר ליה בעל הבית בתלמא ואזיל איהו א"ל בארבעה ואמרי ליה כמו שאמר בעל הבית דעתייהו אעילויה אלא אי א"ל בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלמא ואמרי כמה שאמר בעל הבית מאי אדיבורא דידה קא סמיך דאמרי ליה מהימנות לן דהכי אמר בעל הבית או דילמא אדיבורא דבעל הבית קא סמיך ת"ש ג' הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר היךך כמה שאמרה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח אמר רב אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת מינה אדיבורא דידה קא סמיך דאי סלקא דעתך דאדיבורא דידה קא סמיך מכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש אמר רב הכי

ואזיל איהו אמר להו בארבעה דעתייהו אעילויה. והא דאמרו ליה כמו שאמר זכע"כ היינו מהימנות לן דהכי אמר זכע"כ אי נמי משום דאי אמר בעל הבית טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר בעל הבית והיינו דמבעיא ליה בטר הכי אי אמרינן מהימנות לן דהכי אמר זכע"כ אי משום דדעתיה אעילויה: דעתייהו אעילויה. באמר להו שכרכם עלי איירי דאי אמר להו שכרכם על בעל הבית מאי נפקא מינה אי דעתייהו אעילויה דזכע"כ לא ישלם להם אלא מה שהתנה. ר"י וכן רבינו חננאל: (לעיל) השוכר את האומנין והחזרו בהם ידם על התחנותה. שאם קבלו קמה לקזור זשני סלעים וקארו חליה (א) והוקרו וכו' מה שעמד לעשות סלע וחזי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חזי סלע לפי שיזכרך לתת סלע וחזי לקזור חליה השני והיינו כר' דוסא ואם זכע"כ חוזר בו ידו על התחנותה פירש בקונטרס אם החזרו פועלין ואין שיה חזי אלא שקל וחזר בו זכע"כ יתן להם סלע וחזי לפי שחזי הסלע ימנא שיגמרו קלידו ולא לרה לפרש דידו על התחנותה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחזי על חזי שעשו כמו ששוא עכשיו שאין זה סביר כי למה יתן להם זכע"כ יותר ממה שהתנה עמהם כיון שאין מפסידין בחזרת זכע"כ ואדרבה יותר מרויחיס שעתה יחזי שינתן להם סלע וחזי לקזור חליה קמה והוא לא היה נותן להם כ"א סלע וא"ת דאמר לקמן (דף עו.) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ז' סלעים פשיטא לא זריכא דול עבידתא ואימר זכע"כ ופייסוהו פועלים והשתא למה חוזר זכע"כ זה זכע"כ שזיל שהול המלאכה מה מרויחיס בחזרה הלא נריך ליתן להם סלע וחזי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסידים כלום וי"ל דזכע"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא ינטרכו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: ד"א ס"ד אדיבורא דידה סמיך כי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש. דאי אמרינן דגני פועלים דעתייהו אעילויה דזכע"כ ה"ג ה"ל למימר דדעתיה דבעל אעילויה דידה דאמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עילויה טפי לבעל שמתגרשת יותר זמורה אם הייתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי וכות הבעל אי סמיך אמאי דקאמר שמתגרשת מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא לאו דעתייהו דבעל אעילויה דידה ה"ג גבי

פועלין לית לן למימר דדעתייהו אעילויה דזכע"כ אכל אין לפרש דעילויה דבעל הוי מה שאינה מתגרשת זמורה דהא עדיף ליה ממתגרשת לאלתרא כי עכשיו יהיה צידו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיטא ליה בפשיטות דבסמוך לא יתיישב דקאמר זשלמא אי איתמר איפכא כו' משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו אגריעות' דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילויה דזכע"כ יש לסמוך וא"כ סותר בפשיטות דלעיל דהוי פשיטא ליה דדעתייהו אעילויה דקאמר שליח ולא אגריעותא דזכע"כ והכא סמיך בעל אגריעותא דידה: אין הכי

עין משפט נר מצוה

ג א מ"י פ"י מהלכות שטרות הל' ד ועין בהשגות ובגמ' משנה סמג עשין עט טו"ע ח"מ ס"י שו סעף ג וכו' שלג סעף ה בהג"ה: ד ב מ"י שם פ"ט הל' ד ופ"ח מהל' מביה הל' ג ד סמג שם וכו' פ"ט טו"ע ח"מ ס"י שלג סעף ד וכו' ס"י שלג סעף יד יא: ה ג מ"י פ"ט מהלכות שטרות הל' ג סמג עשין פט טו"ע ח"מ ס"י שלג סעף א: ו ד מ"י שם הל' ט סמג שם טו"ע ח"מ ס"י שלג סעף א: ז ה ו ד מ"י שם הל' ג סמג שם טו"ע ח"מ ס"י שלג סעף א: ח ט מ"י שם טו"ע שם סעף ב: י י מ"י שם טו"ע שם סעף ג: י ב מ"י שם וסמג שם טו"ע שם סעף ד וליחוי אלא תלתא: יא ל מ מ"י פ"ו מהל' גירושין הל' יא סמג עשין כ טו"ע אה"ע ס"י קמ סעף א:

הכי